

MAAELUMINISTEERIUM

FAKTILEHT, 2020. aasta

Põllumajanduse, kalanduse, toiduainetööstuse (k.a joogitööstus) tegevusalad

Allikad: Statistikaamet, Põllumajanduse Registre ja Informatsiooni Amet, Euroopa Komisjoni DG AGRI ja DG Energy, Eesti Konjunktuuriinstituut, Maaeluministeerium, Eesti Pank

Koostajad: Marje Mäger ja Katre Kirt, majandus- ja keskkonnanalüüsi büroo

Avaldatud 05.03.2021

Sisukord

Vajutage huvi pakkuvale pealkirjale.

Tootmine

Hinnad

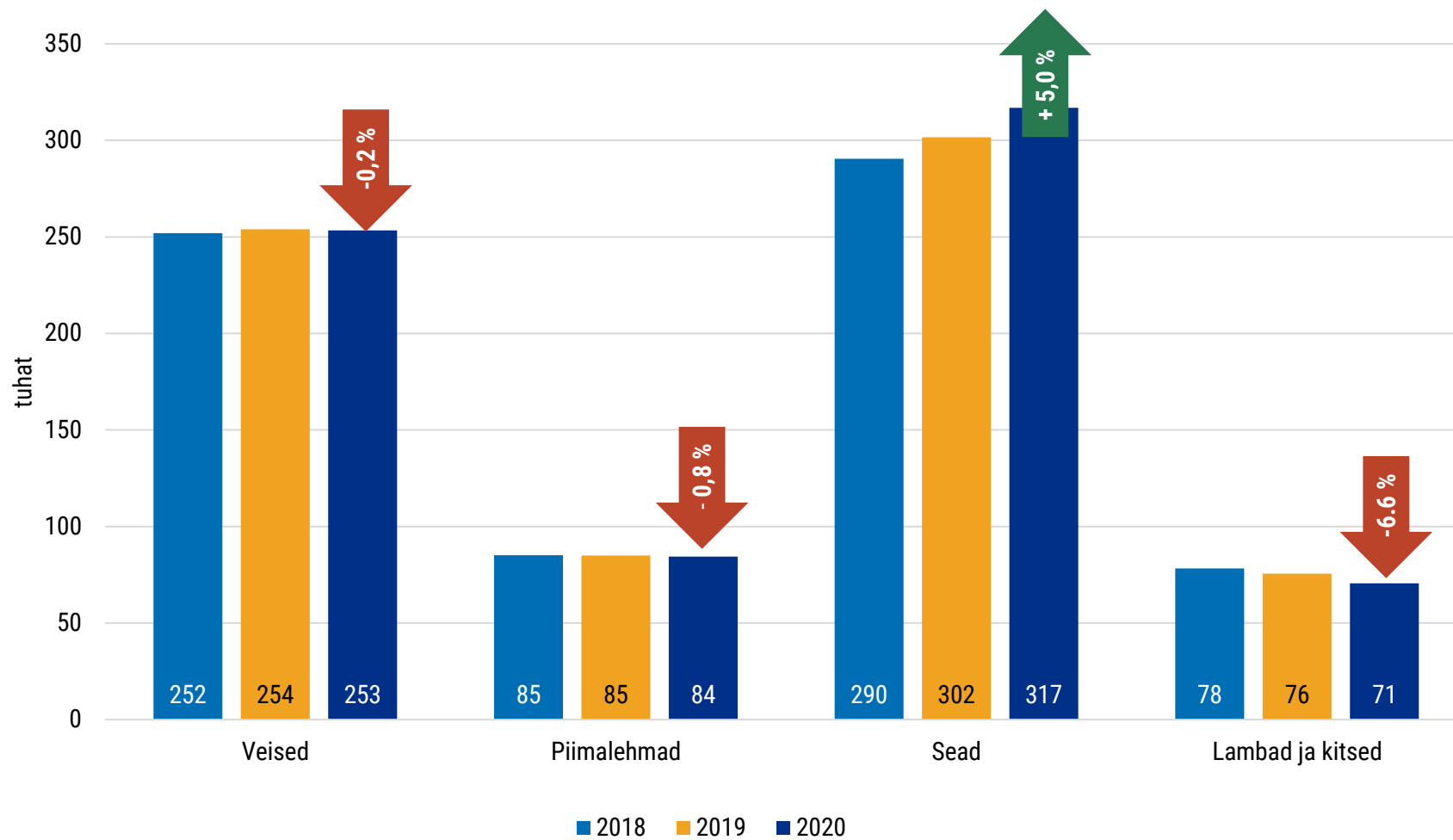
Majandusnäitajad

Väliskaubandus

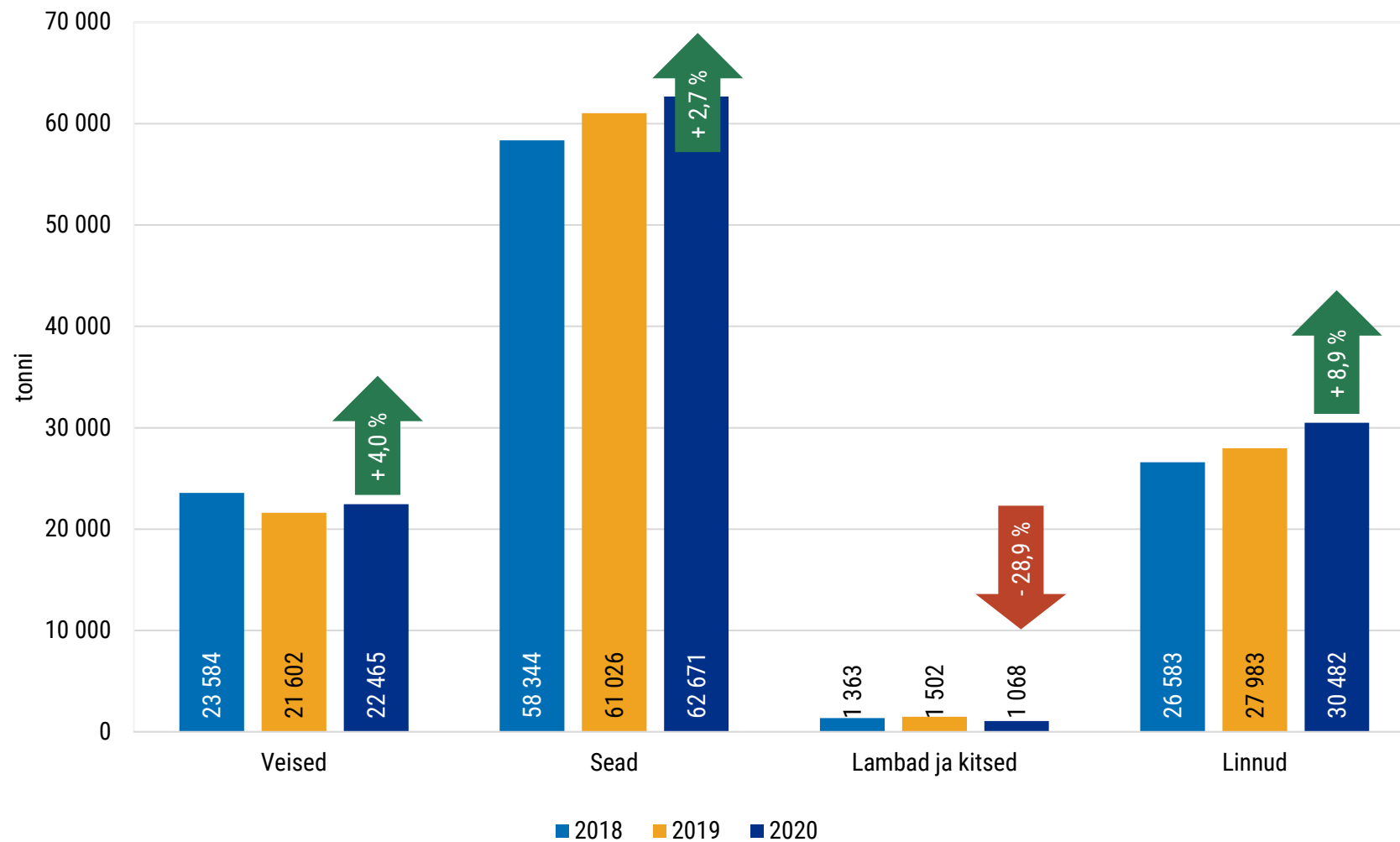
Toetused

Tootmine

Loomade arv 31. detsember ja arvu muutus 31.12.2020 vs 31.12.2019

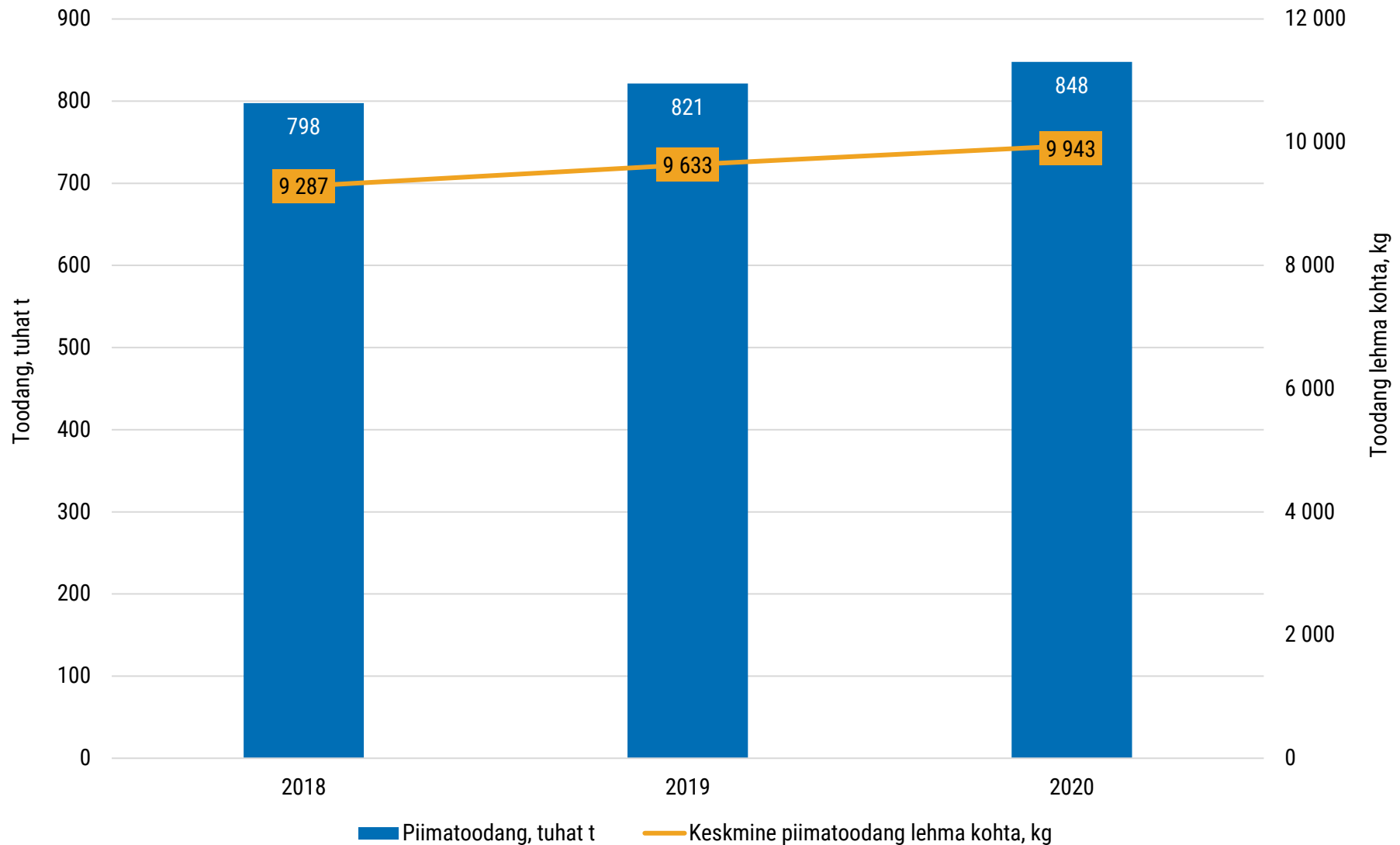

Tapaloomade eluskaal ja eluskaalu muutus 2020 vs 2019

Allikas: Statistikaamet

Piimatoodang ja keskmine piimatoodang lehma kohta

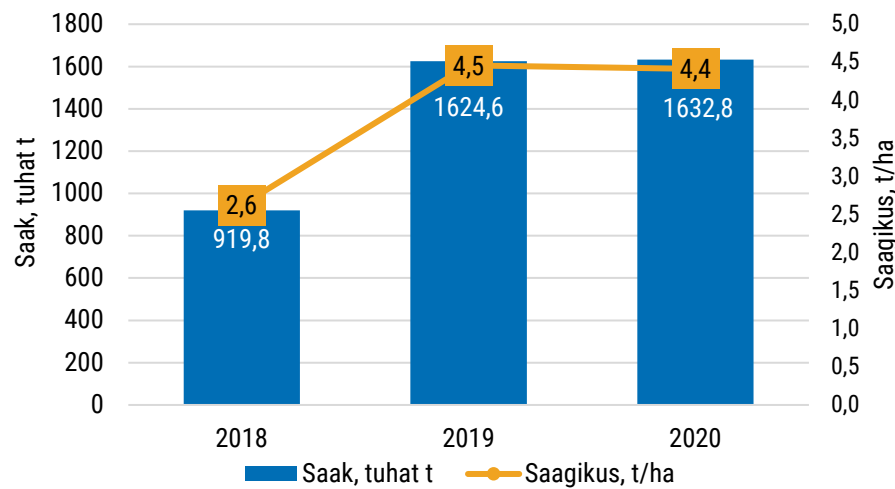

Allikas: Statistikaamet

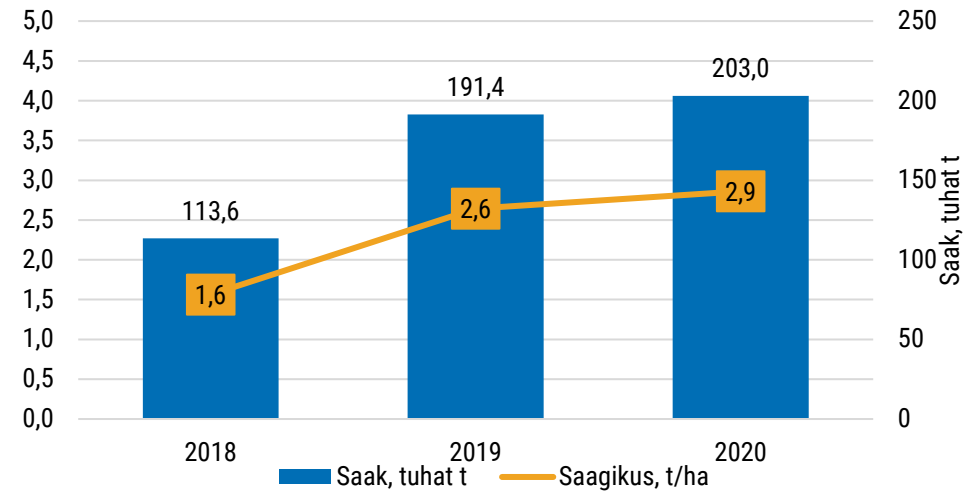
Piimalehmade arvukus veidi vähenes (-0,4%), kuid samal ajal piimatoodang Eestis kasvas 3,2%.

Kasv põhines piimalehmade keskmise produktiivsuse jätkuval suurenemisel.

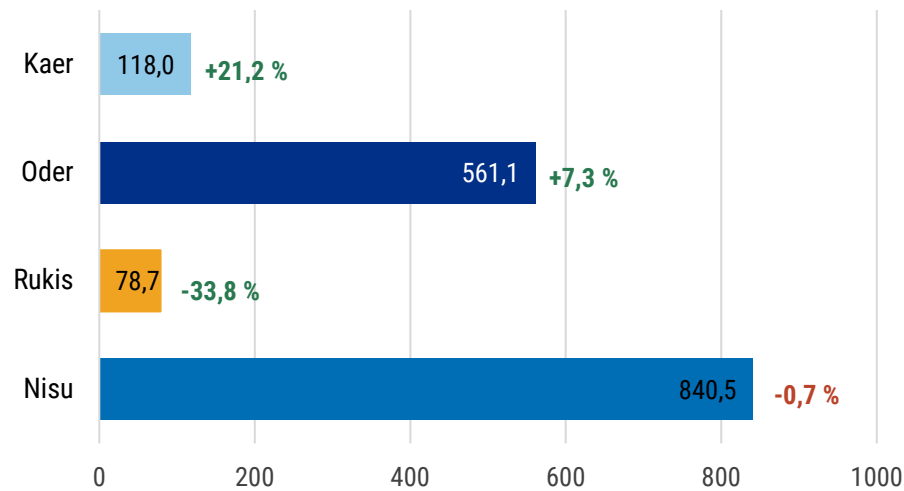
Teravilja saak (tuhat t), saagikus (t/ha)

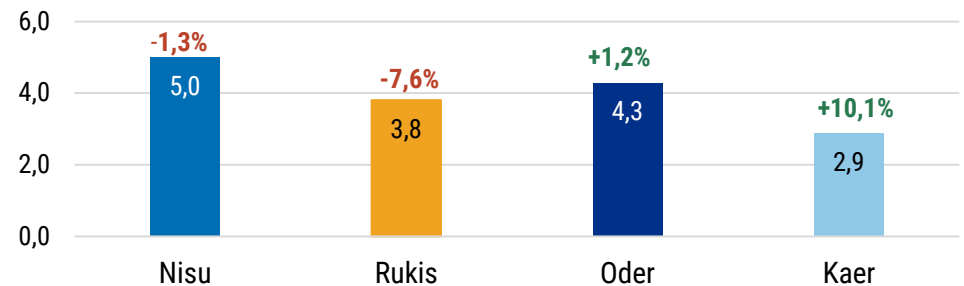
Rapsi saak (tuhat t) ja saagikus (t/ha)

Saak 2020.a (tuhat t)

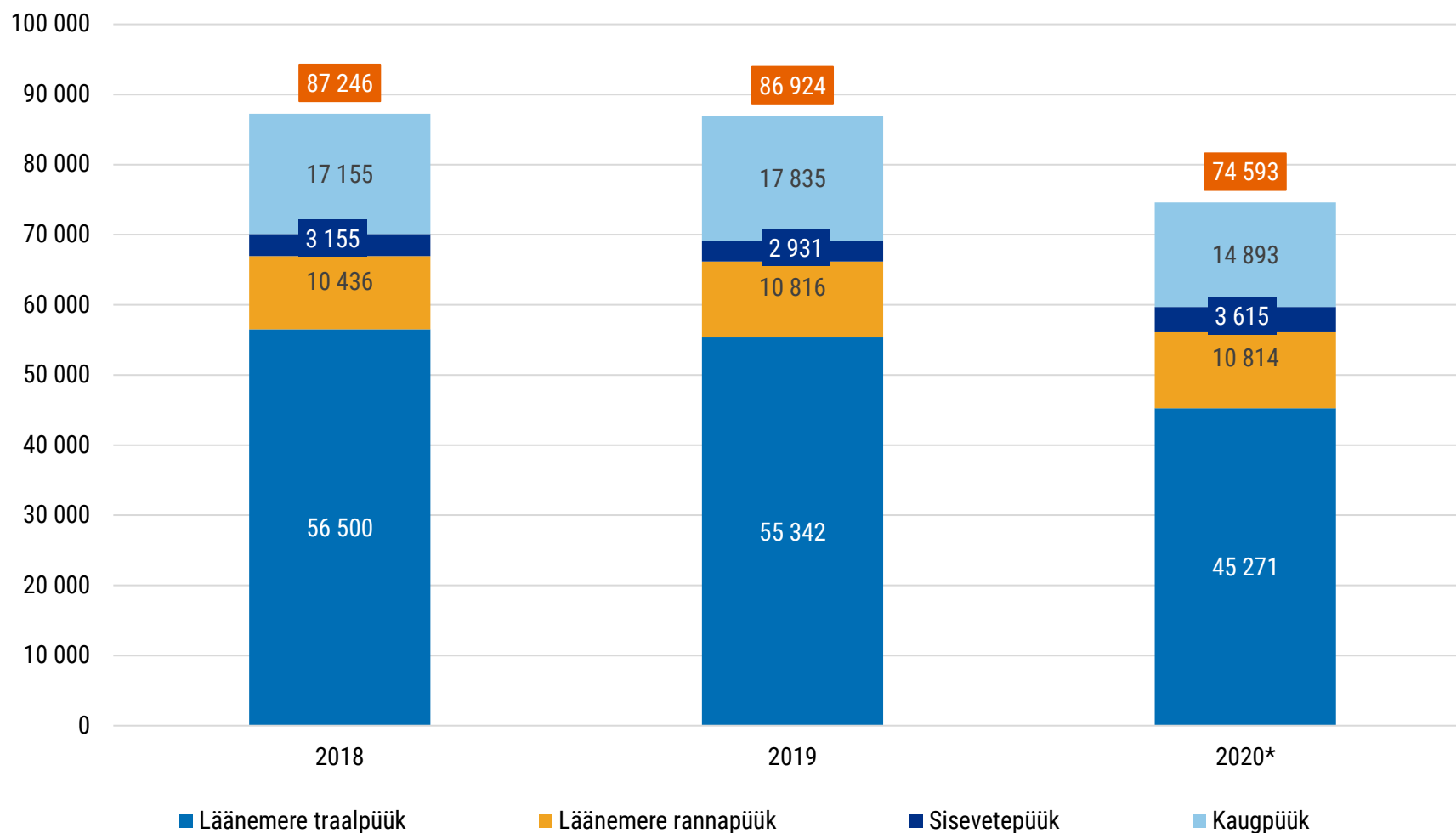

Saagikus 2020 (t/ha)

2020. aastal koristati väga hea teravilja saak, mis jäi vaid pisut (-4%) alla eelmise aasta rekordkogusele. Rapsi ja rüpsi saak oli rekordiline. Vaatamata kasvupinna vähenemisele (-2%) oli 2020. aastal koristatud rapsi ja rüpsi saak 8% suurem võrreldes eelmise aastaga.

Kalapüügi kogused, tonni

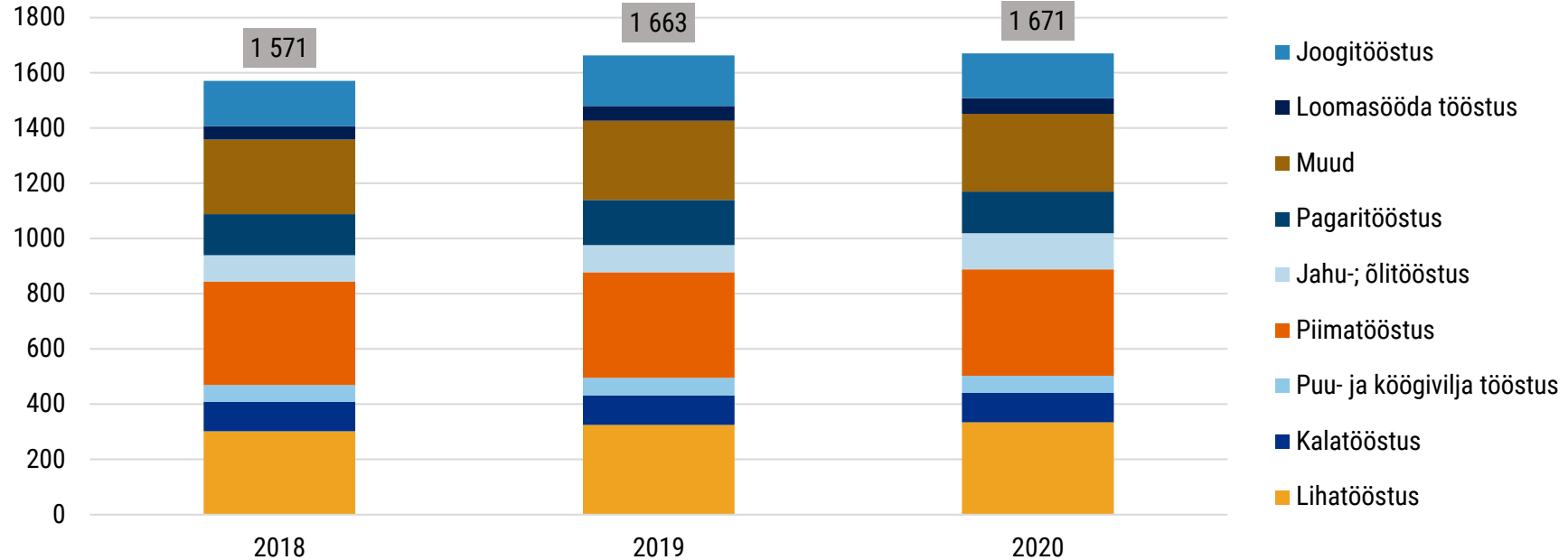

*- esialgsed andmed

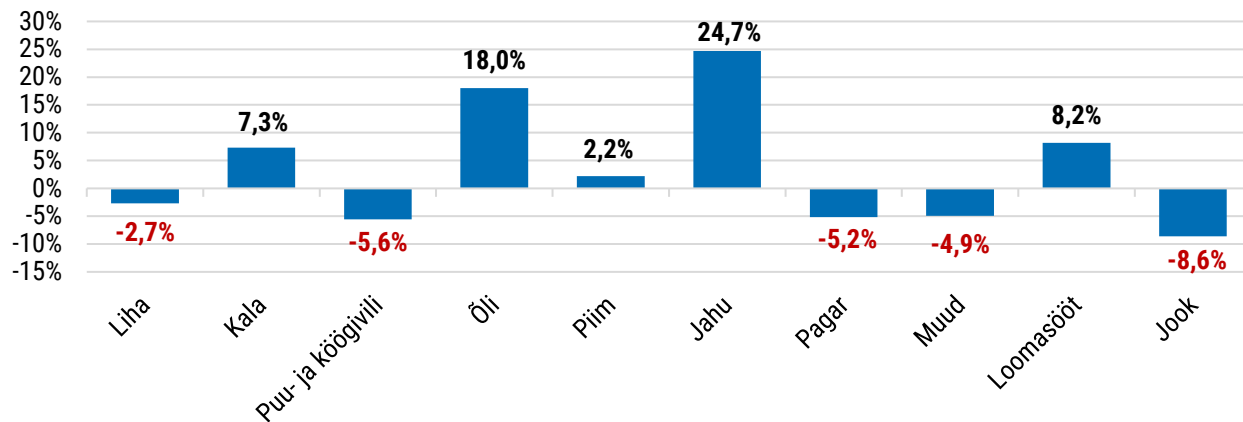
Allikas: Põllumajandus- ja Toiduamet

Kalapüügi kogus jäi 2020. aastal 14% väiksemaks eelneva aastaga võrreldes. Läänemere traalpüüki pidurdas Eestile kehtestatud kilu kvoodi langus, mille tulemusel püük vähenes 18%. Kaugpüüki mõjutas eelmisel aastal peamiselt langus Loode-Atlandi osas, kus töökorras oli vaid üks kahest laevast. Kaugpüük vähenes aastases võrdluses 17%. Ainsana suurenes sisevete püük (23%).

Toiduainetööstuse toodang, mln €

Toodangu mahu muutus 2020 vs 2019

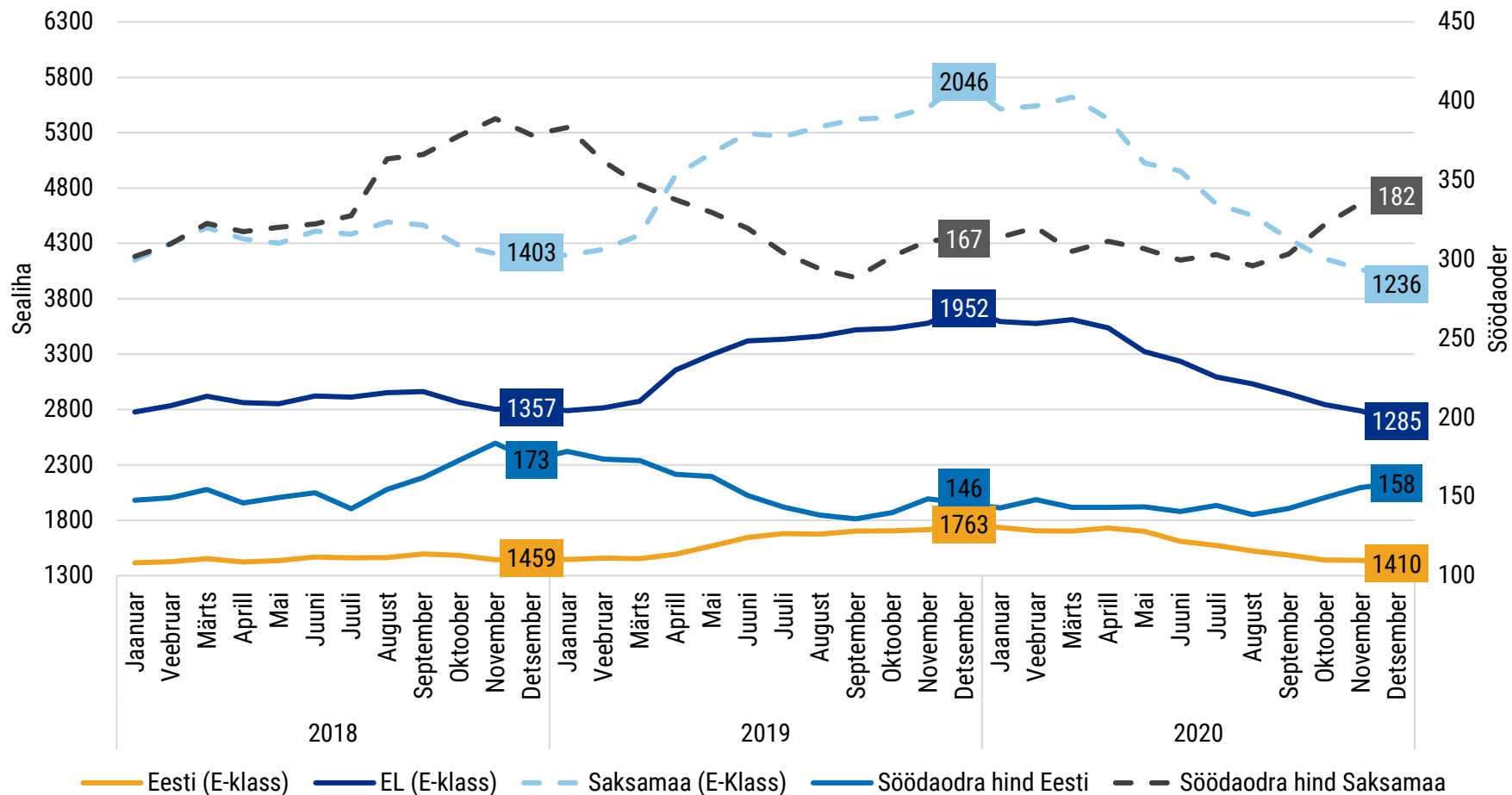
Toiduainetööstuse toodang oli eelmise aasta tasemel (+0,4%).

Sektorite lõikes olid arengud erinevad – suur toodangumahude kasv jahu- ja õlitööstuses, vähem loomasööda, piimatööstuses, teised languses.

Suurima osa annavad piima- (23%) ja lihatööstus (20%).

Hinnad

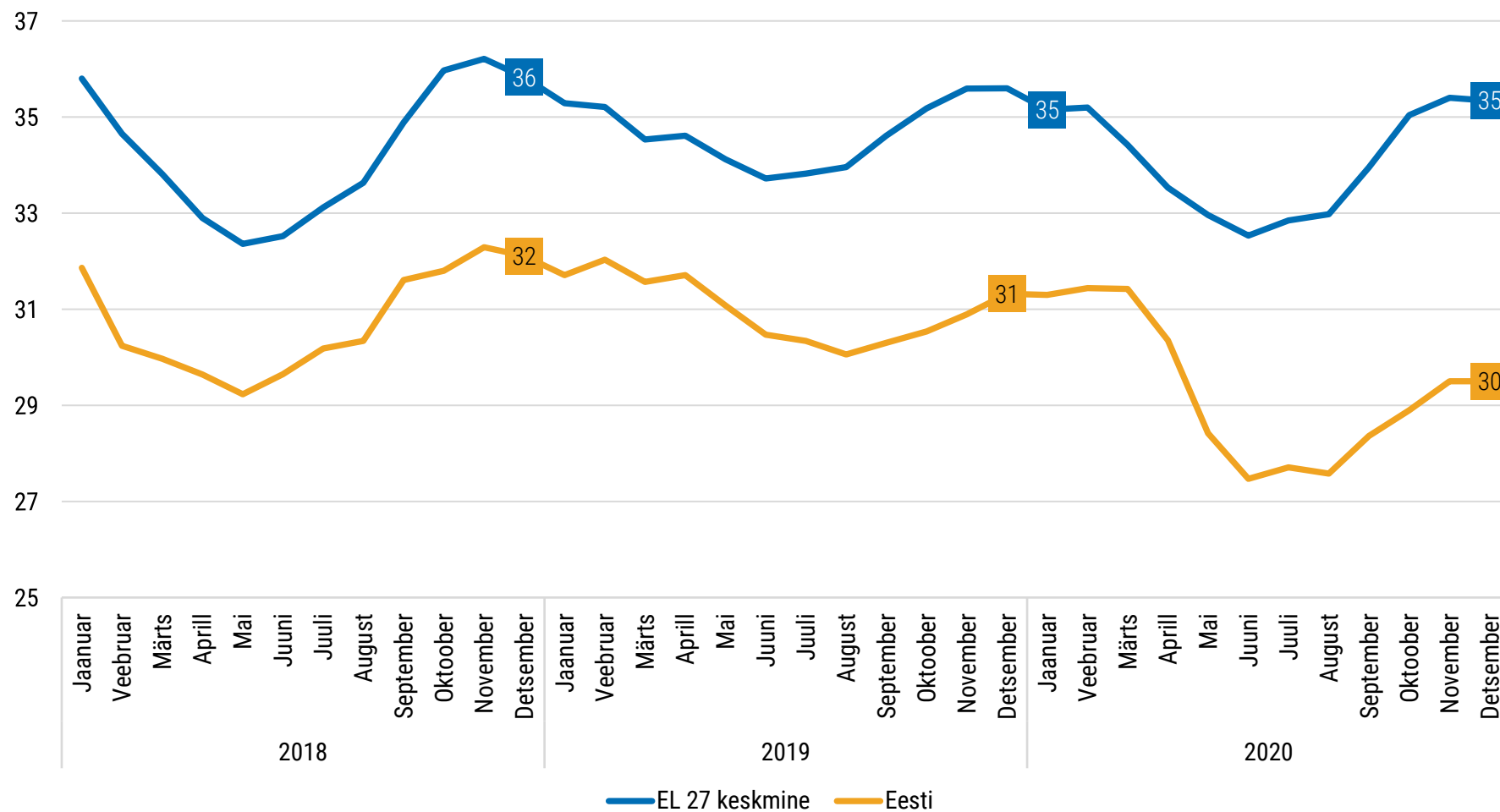
Sealiha ja söödaodra kokkuostuhind, €/t

Allikas: Euroopa Komisjon, Eesti Konjunkturiinstituut

Sealiha hind on pärast eelmise aasta kõrget taset 2020. aasta märtsist alates langenud 2018. aasta tasemest allapoole. Söödaodra hind on aga III kv lõpust tõusma hakanud. Kuna EL keskmist söödaodra hinda ei avalda, on joonisel võrdlusena toodud Saksamaa vastavad näitajad, kuna Eesti sealiha turg on suures osas seotud Saksamaaga.

Piima kokkuostuhind Eestis ja EL 27-s, €/100 kg

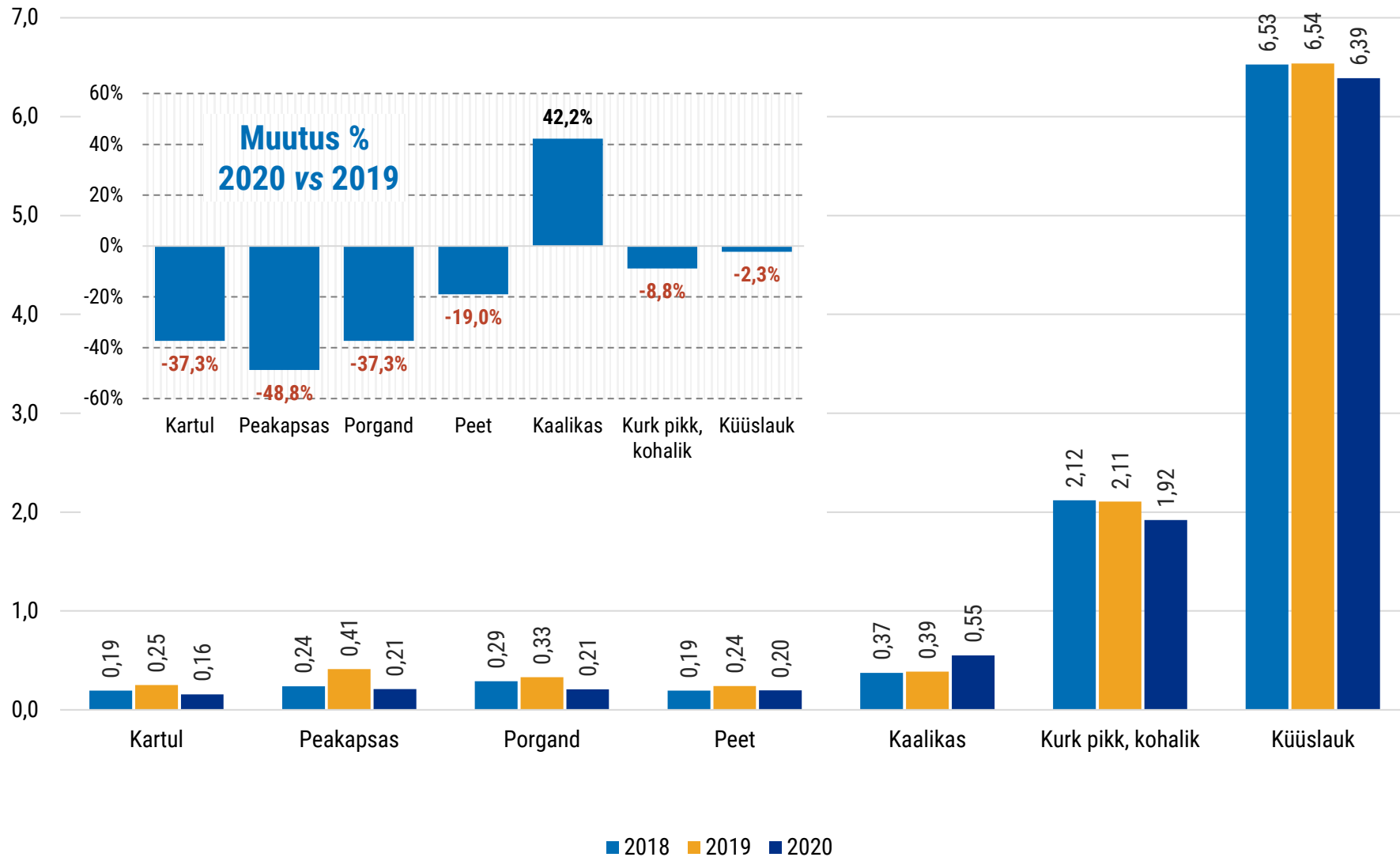

Allikas: Statistikaamet, Euroopa Komisjoni DG AGRI

Piimaturu mõjutavate kriiside korral langeb Eesti keskmine piima kokkuostuhind ELi keskmisest rohkem. Nii ka kevadel Covid-19 viiruse leviku tõkestamiseks võetud meetmetest põhjustatud hinnalangus oli Eestis ELi keskmisest sügavam.

Vaatamata paranenud turuolukorrale jäi IV kvartalis vahe ELi ja Eesti hindade vahel püsima.

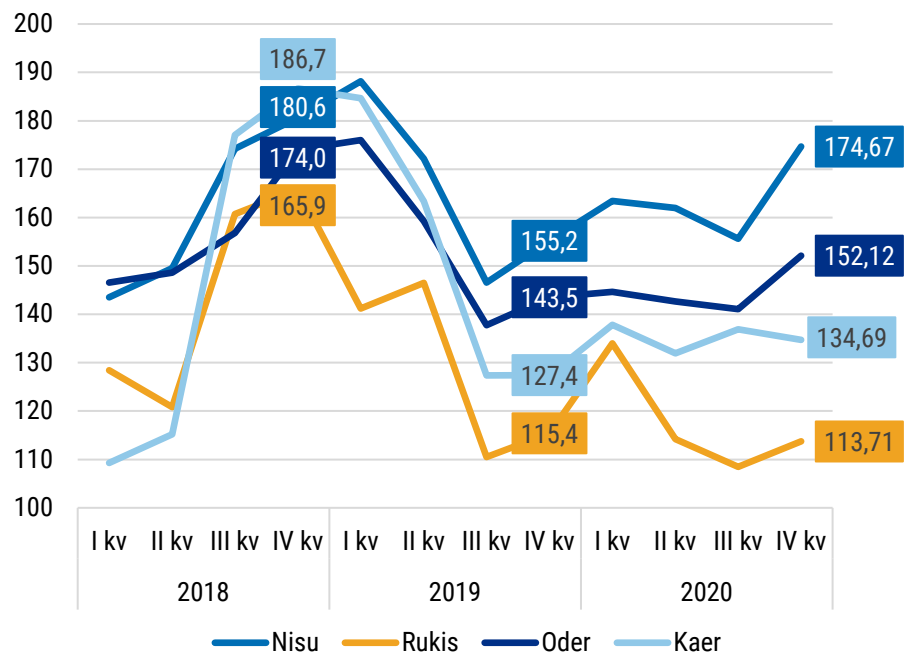
Köögivilja keskmised tootjahinnad, €/kg

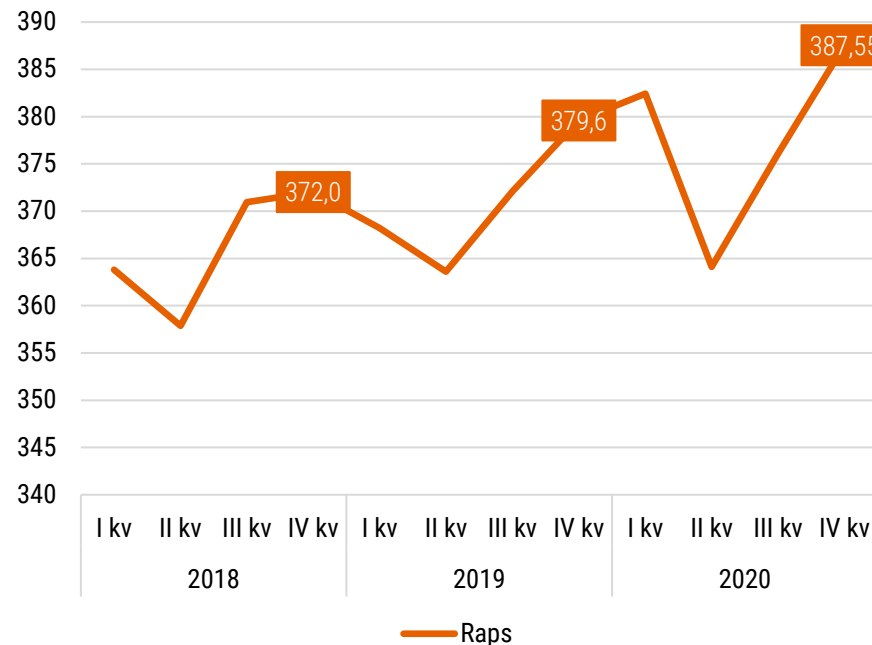
Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut

Kartuli, peakapsa, porgandi ja peedi tootjahinnad on alanenud 2020. aastaks alla 2018. aasta taset osaliselt hea saagi, osaliselt COVID-19 viiruse leviku tõkestamiseks võetud meetmete tõttu.

Teravilja hind Eestis, €/t

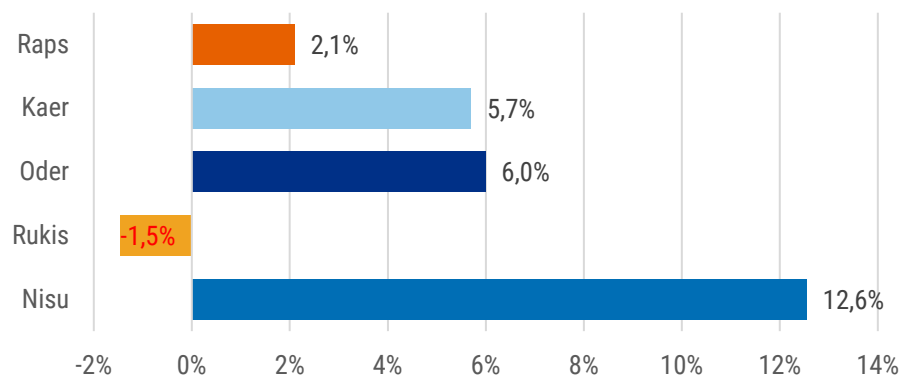

Rapsi hind Eestis, €/t

Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut

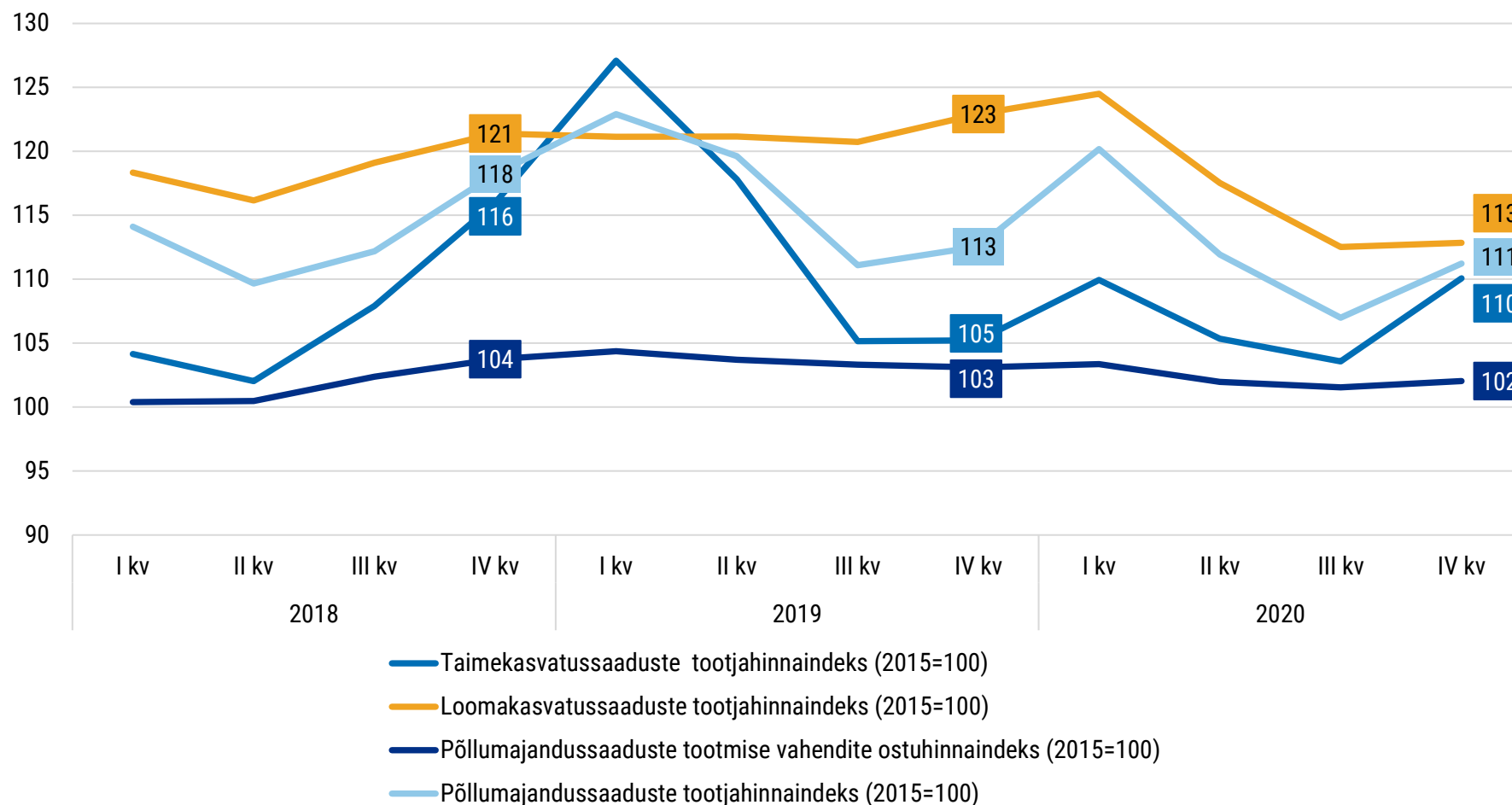
Muutus 2020 vs 2019

Vaatamata väga heale teraviljatoodangule maailmas, hakkasid teravilja hinnad III kvartali lõpus tõusma suure nõudluse tulemusel importijate riikide poolt, kuivade ilmastikutingimuste pärast Euroopas ning raskendatud talivilja külvide tõttu Musta mere piirkonnas.

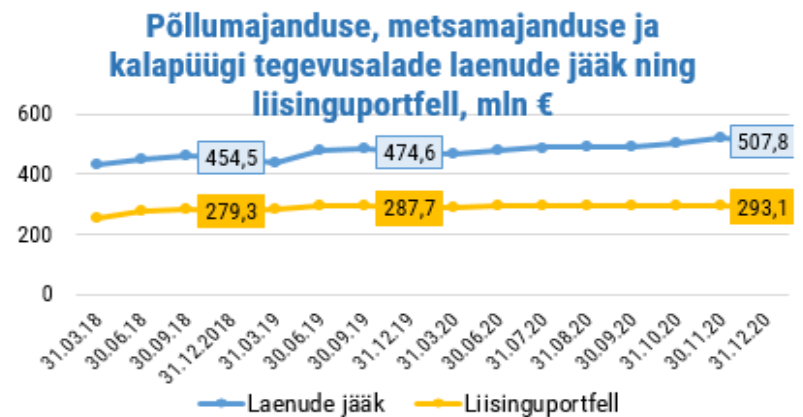
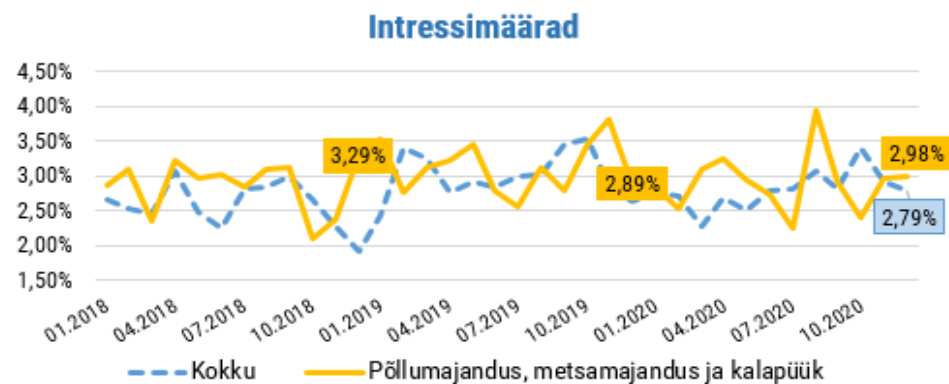
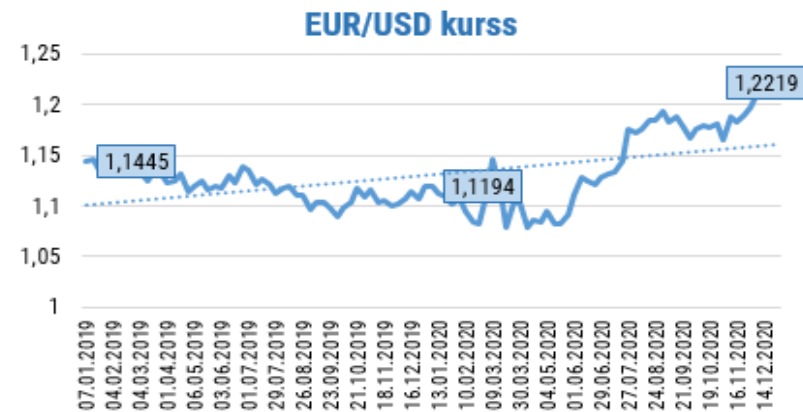
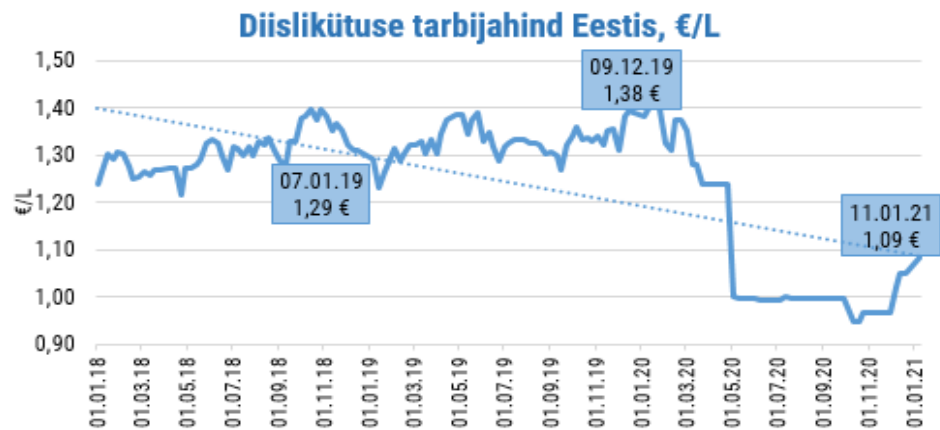
Hinnatõusu soodustas ka Venemaa teravilja tootjate vähene huvi nisu müügi vastu, kuna oodati paremat hinda.

Hinnaindeksite muutused võrreldes 2015. aastaga

Allikas: Statistikaamet

Põllumajandussaaduste tootjahinnad odavnesid 2020. aasta IV kvartalis võrreldes eelmise aasta sama perioodiga 2% võrra sh loomakasvatussaaduste tootjahinnad 10%, samal ajal taimekasvatuse tootjahinnad kallinesid 5%. Põllumajandussaaduste tootmise vahendite ostuhinnad olid IV kvartalis 1% võrra madalamad võrreldes eelmise aasta sama ajaga.

Allikas: Eesti Pank, Euroopa Komisjoni DG Energy

Diislikütuse aktsiisimäära langetamise tulemusel tarbijahind maikuu järsult langes. 2020. aasta III kvartalis püsis 0,997€/l tasemel, kuid IV kv hakkas kiiresti kasvama ja jõudis peaaegu kevadisele tasemele (1,09€/l).

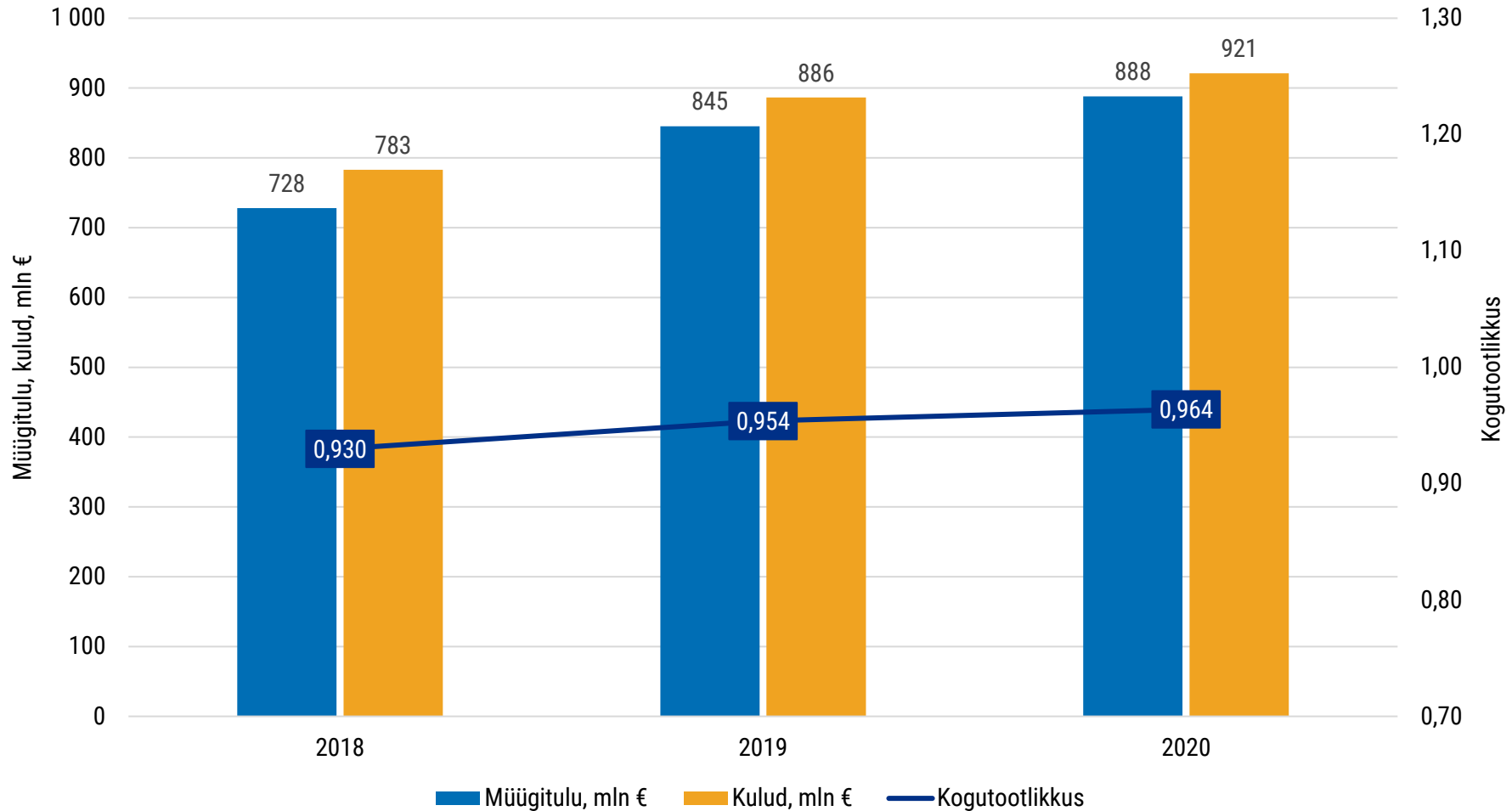
Euro jätkas nõrgenemist USA dollari suhtes ka IV kvartalis, mis muudab soodsamaks olukorra väljapoole euroala eksportijatele.

Mittefinantsettevõtetele antavate laenude intressimäärad olid IV kvartali alguses madalad, kuid pöördusid viimastel kuudel tõusule. Detsembris olid lühiajaliste laenude intressid (2,86%) madalamad ja pikaajaliste laenude intressid (2,99%) veidi kõrgemad kui aasta varem samal ajal.

Põllumajanduse, metsamajanduse ja kalapüügi tegevusalade liisinguportfell on aastases võrdluses suurenenud 5,4 mln € võrra (2%), ettevõtetele antud laenude jääk on suurenenud samal ajal 33,2 mln € (+7%).

Majandusnäitajad

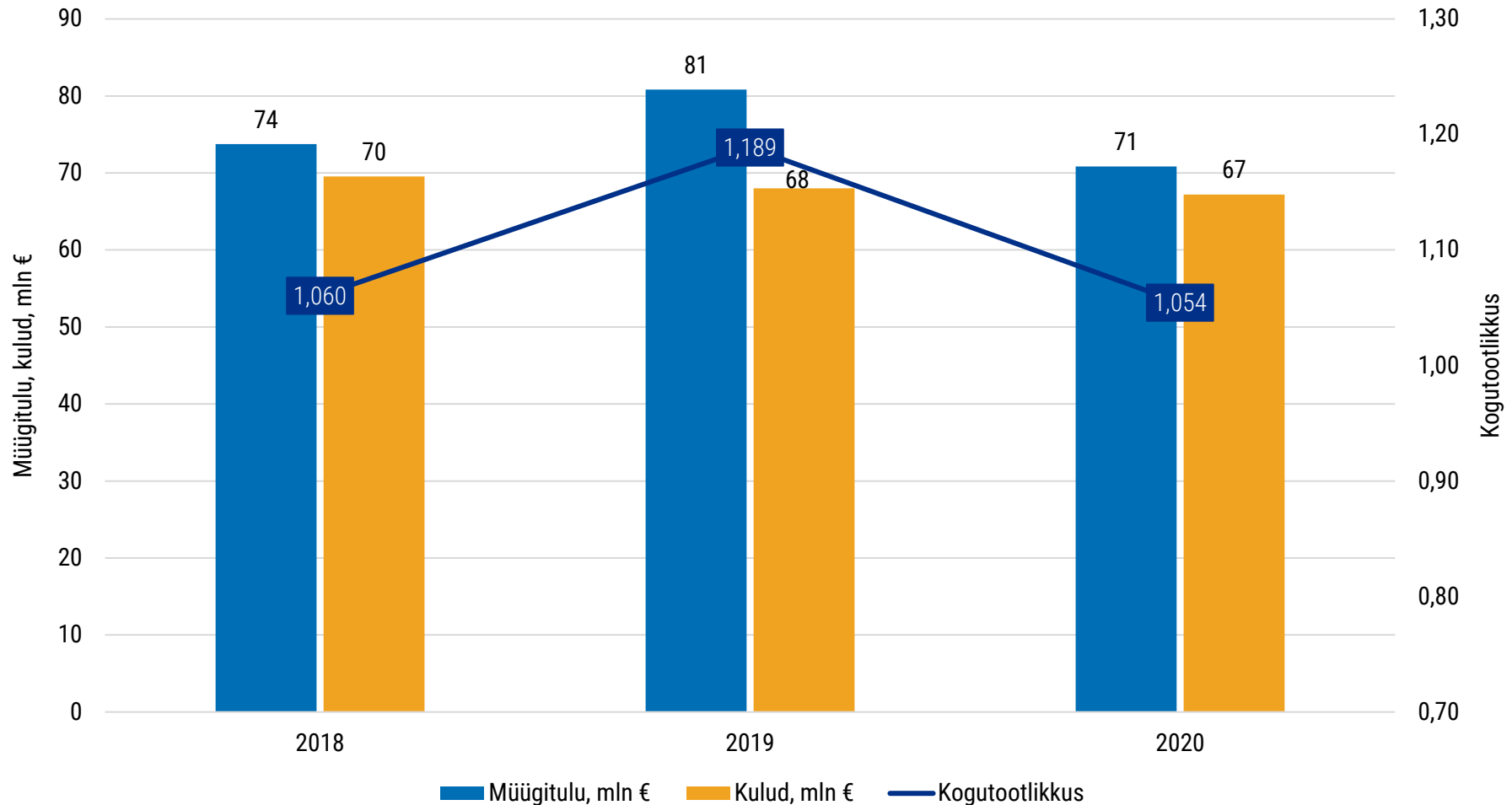
Põllumajandusettevõtete müügitulu ja kulud, kogutootlikkus müügitulu alusel

Allikas: Statistikaamet, Maaeluministeeriumi arvutused

Põllumajandusettevõtete kogutootlikkus (müügitulu/kulud) on viimastel aastatel kasvanud.
Müügitulu kasvas kiiremini kui kulud.

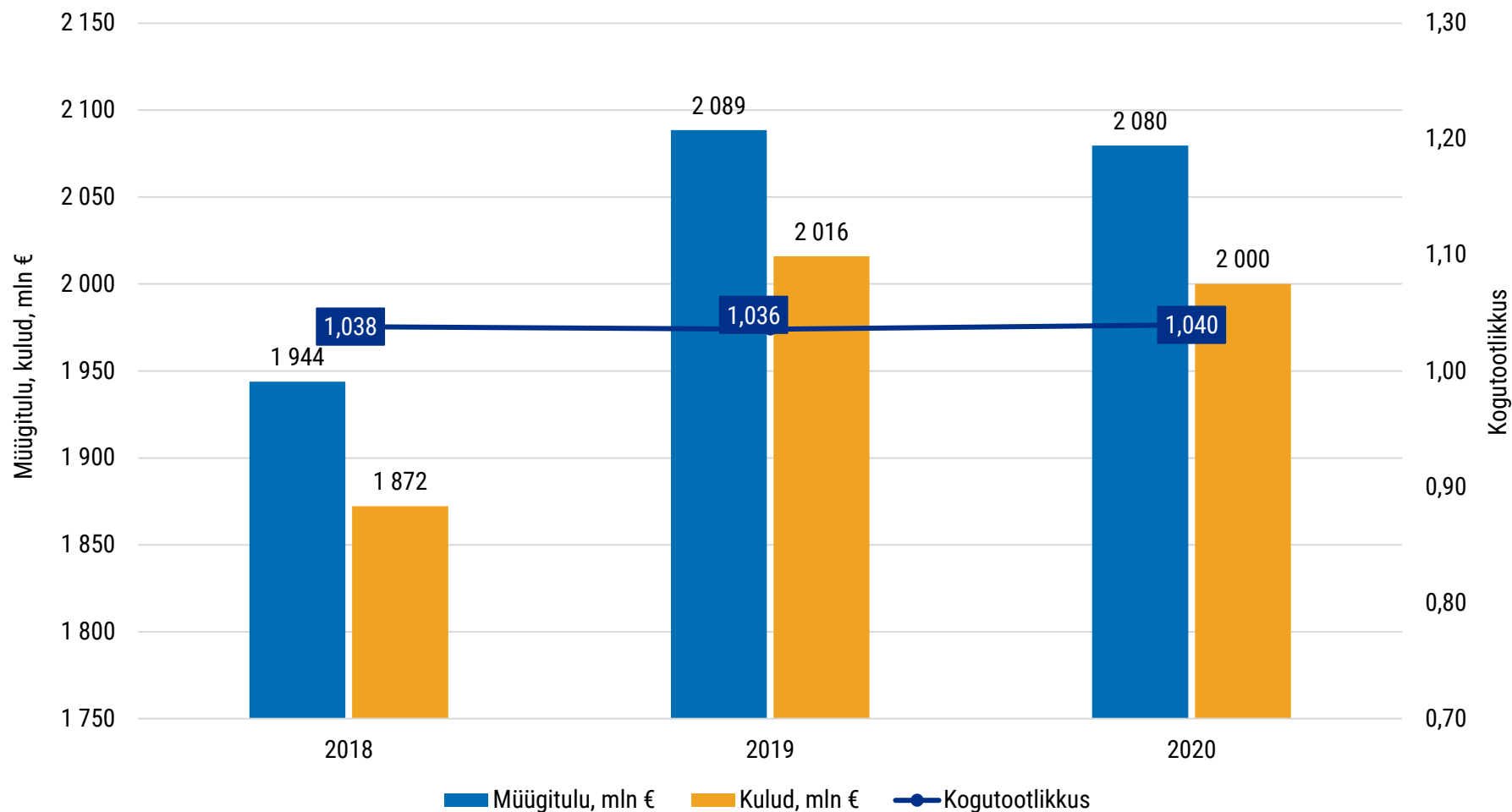
Kalapüügi ja vesiviljelusettevõtete müügitulu ja kulud, kogutootlikkus müügitulu alusel

Allikas: Statistikaamet, Maaeluministeeriumi arvutused

Kalapüügi ja vesiviljelusettevõtete kogutootlikkus müügitulu alusel vähenes. Aastases võrdluses vähenes nii müügitulu kui ka kulud, kuid müügitulu langus oli suurem. Ilmastikust tulenev püügikoguste vähenemine oli kindlasti üheks müügitulu kasvu pärssivaks teguriks.

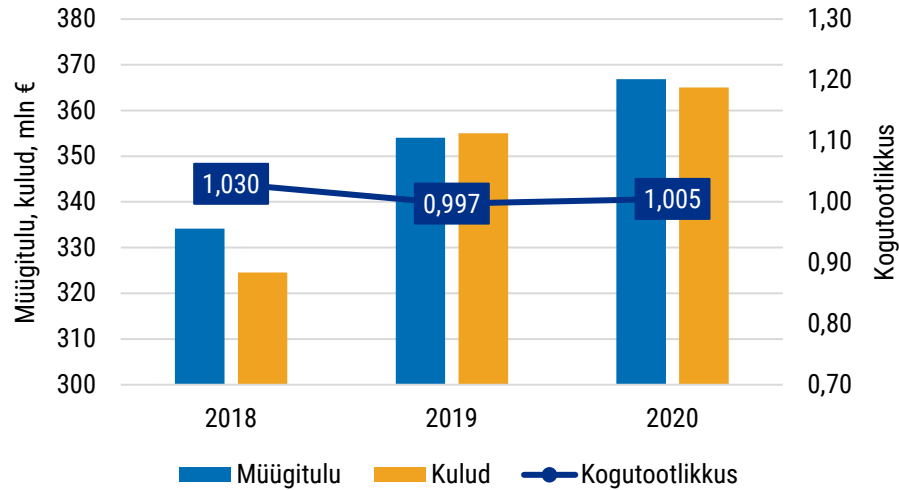
Toiduainetööstuste müügitulu ja kulud, kogutootlikkus müügitulu alusel

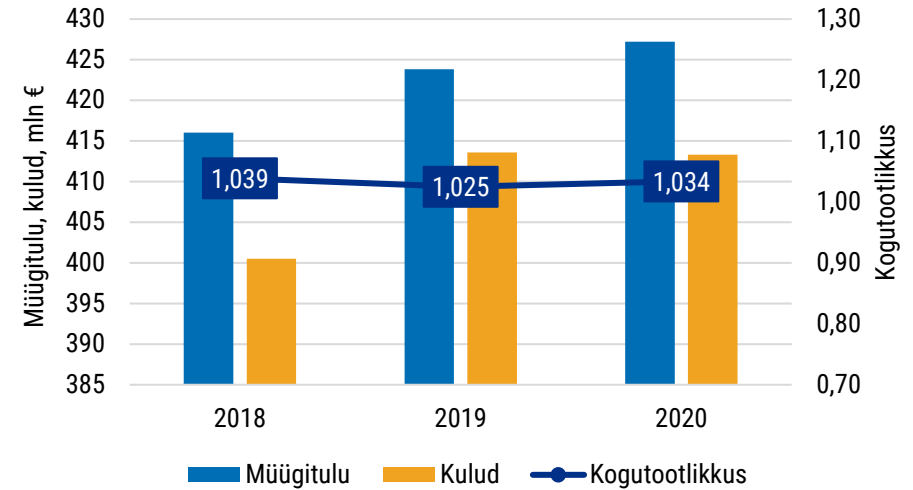
Allikas: Statistikaamet, Maaeluministeeriumi arvutused

Kuigi toiduainetööstuse müügitulu jäi 2020. aastal peaaegu eelneva aasta tasemele (-0,4%), suutsid ettevõtted kulusid kokku hoida (-0,8%), mille tulemusel kogutootlikkus suurenes.

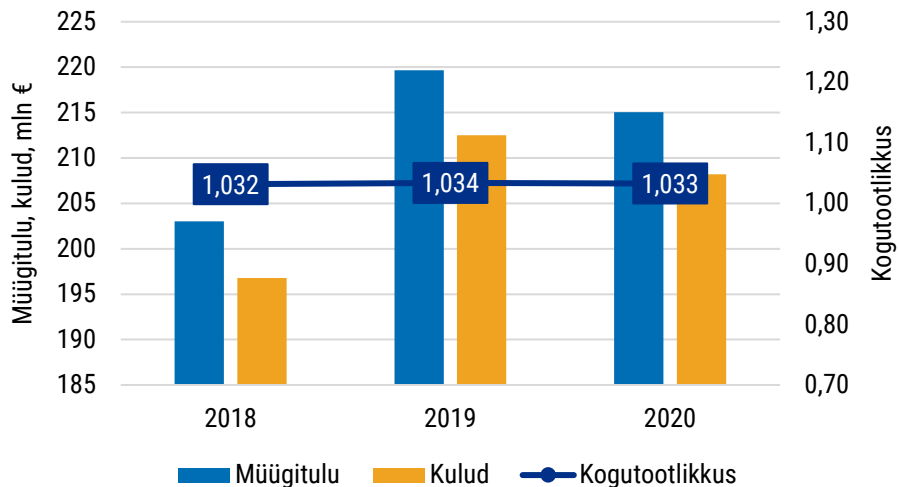
Lihatööstus

Piimatööstus

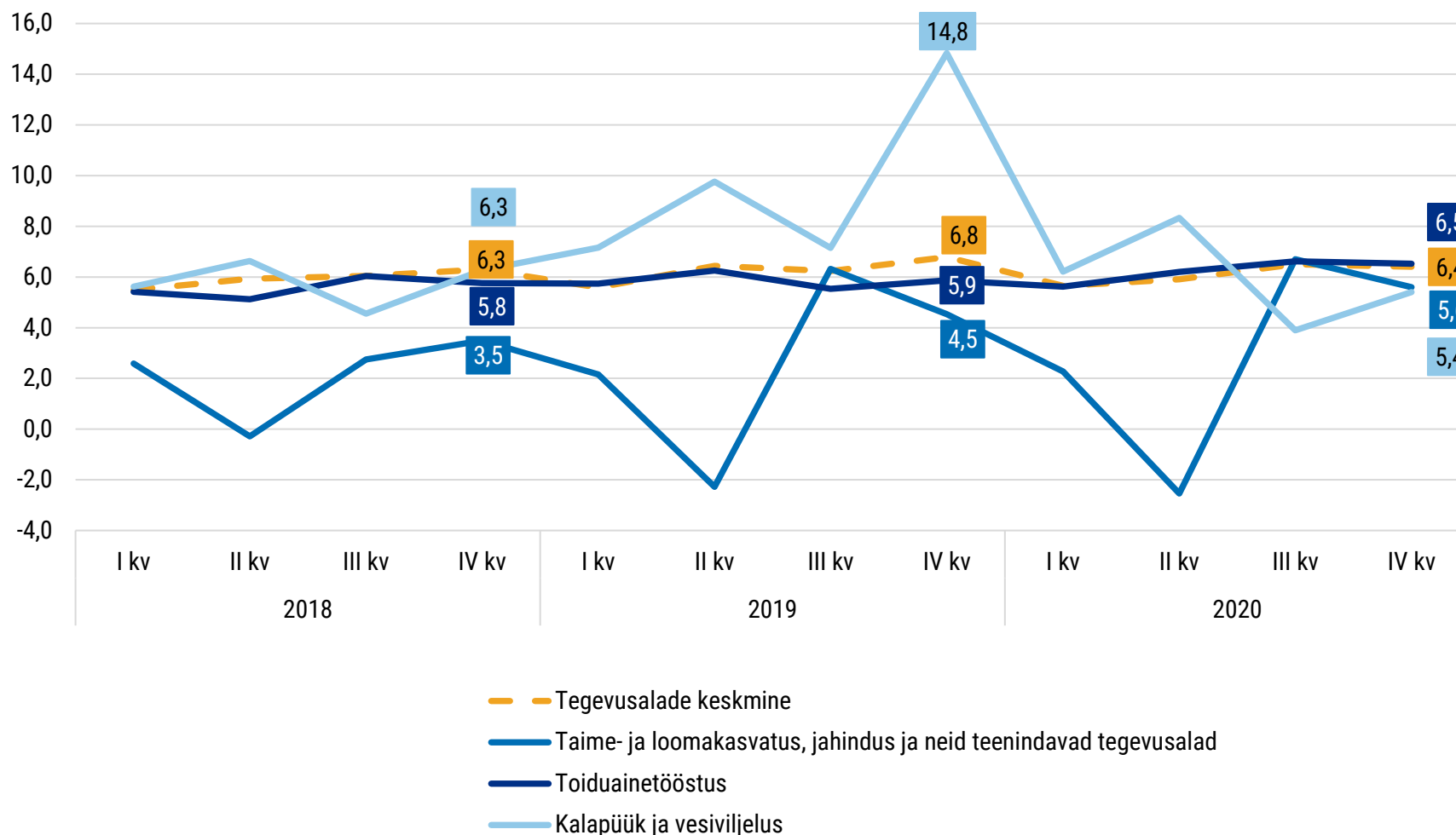

Pagaritööstus

Toiduainetööstuse suurema osakaaluga sektoritest suutsid 2020. aastal müügitulu kasvatada nii piima- kui ka lihatööstus. Samuti paranes nende ettevõtete kogutootlikkus müügitulu alusel. Pagaritööstuses vähenes 2020. aastal müügitulu 2%. Vaatamata kulude kokkuhoiule kogutootlikkus aastases võrdluses pisut vähenes.

Töoviljakus puhta lisandväärtuse alusel, tuhat €

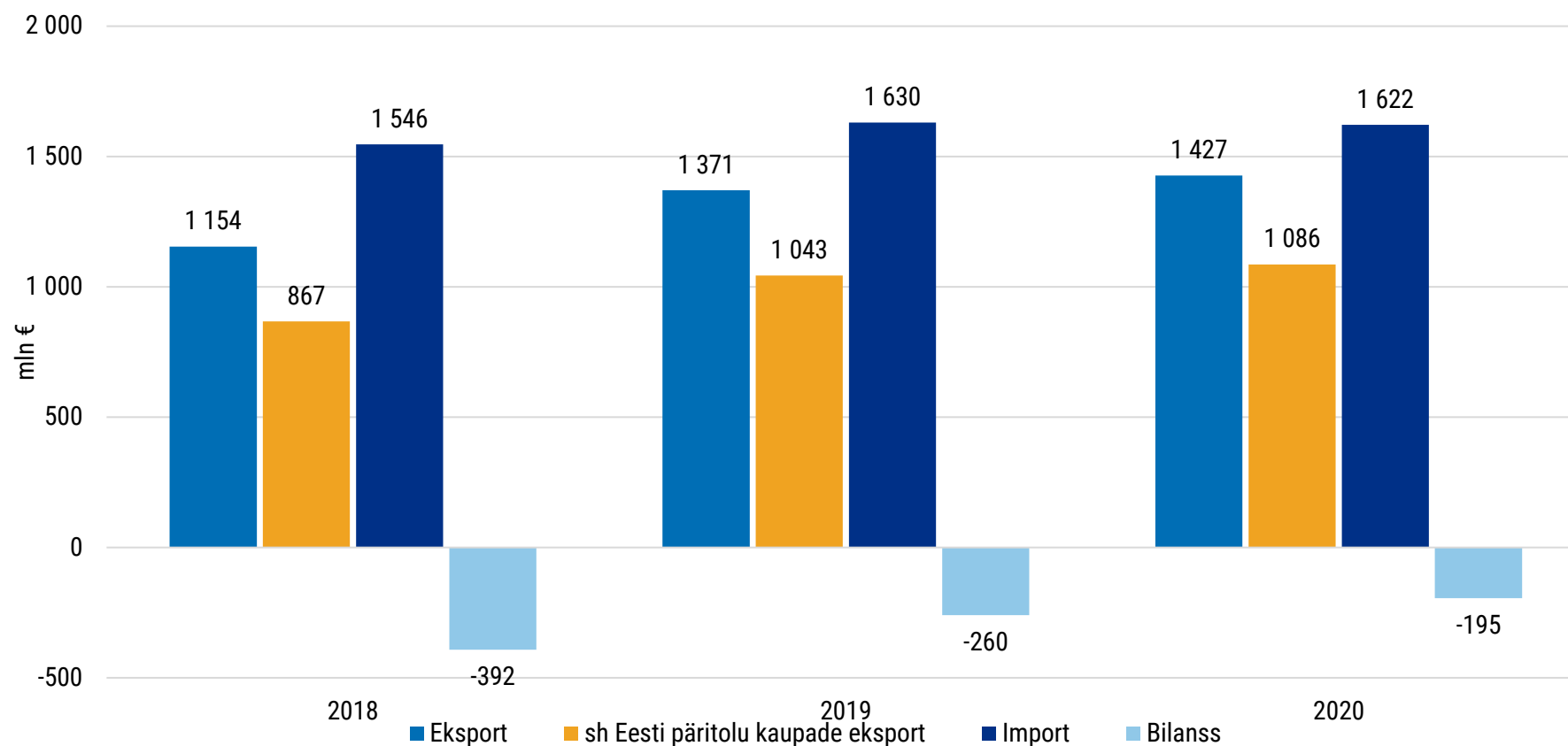
Allikas: Statistikaamet

Tegevusalade keskmine töoviljakus oli 2020. aasta IV kvartalis madalam (-6,3%) võrreldes aastatagusega, kuid tegevusalade lõikes oli muutus erinev. Näiteks taime- ja loomakasvatuse tegevusalade töoviljakus nimetatud ajaperioodil suurenes peaaegu neljandiku võrra (+23,5%), toiduainetööstuses veidi vähem (+11,2%).

Samas kalapüügi ja vesiviljeluse tegevusalade ettevõtete efektiivsuse oluliselt (-63,6%) langes, kuna suurenenud tööjõuga loodi vähem lisandväärtust.

Väliskaubandus

Põllumajandussaaduste ja toidukaupade väliskaubandus, mln €

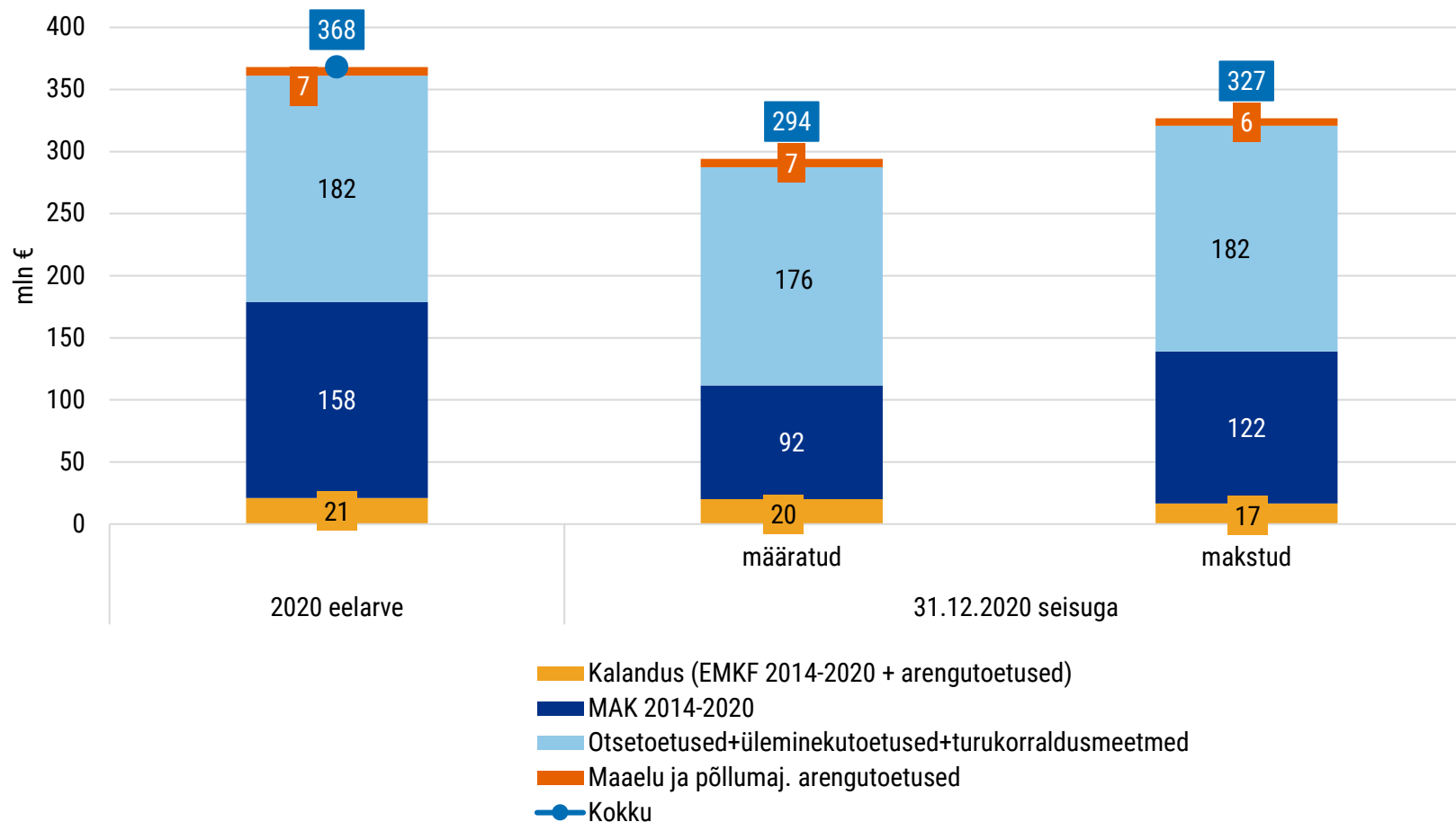
Allikas: Statistikaamet

Põllumajandussaaduste ja toidukaupade 2020. aasta eksport kasvas aastatagusega võrreldes 4% (Eesti päritolu +4%), import vähenes 0,5%. Eesti päritolu kaupade koguekspordis moodustab Eesti päritolu põllumajandussaaduste ja toidukaupade osakaal 11%.

Eesti päritolu kaupade osatähtsus põllumajandussaaduste ja toidukaupade ekspordis on viimastel aastatel olnud stabiilne ja jäänud ~76% juurde.

Toetused

Toetused 2020, mln €

Allikas: Põllumajanduse Registre ja Informatsiooni Amet

Põllumajanduse, toiduainetööstuse, maaelu ja kalanduse toetuste eelarve on 2020. aastal 368 mln eurot.

31. detsembri seisuga oli erinevate taotlusvoorude tulemusel määratud 294 mln eurot ja 12 kuuga maksti välja 327 mln eurot.

Kogueelarvest moodustavad otsetoetused, üleminekutoetused ning turukorraldusmeetmed 50%; MAK 2014-2020 toetused 43%.

Kalanduse toetuse ning maaelu ja põllumajanduse arengutoetuste osakaal jääb alla 10%.